
Les capacitats centrals segons Martha C. Nussbaum

Amb la consideració de les diverses àrees de la vida humana en què les persones es mouen i actuen, aquest enfocament de la justícia social es pregunta: què requereix una vida digna de la dignitat humana? Com a mínim indispensable, cal garantir un nivell llindar prou ampli de deu capacitats centrals. Atesa una comprensió àmpliament compartida sobre la tasca del govern (és a dir, que el govern té la responsabilitat de fer possible que les persones puguin dur una vida digna i mínimament feliç), se'n desprèn que un ordre polític decent ha d'assegurar a tots els ciutadans i ciutadanes com a mínim el nivell llindar d'aquestes deu capacitats centrals:

1. *Vida*. Poder viure fins al final una vida humana de durada normal; no morir prematurament ni abans que la vida sigui tan limitada que ja no valgui la pena viure-la.
2. *Salut corporal*. Poder gaudir de bona salut, inclosa la salut reproductiva; estar adequadament nodrit; disposar d'un habitatge adequat.
3. *Integritat corporal*. Poder moure's lliurement d'un lloc a un altre; estar protegit contra agressions violentes, incloses l'agressió sexual i la violència domèstica; tenir oportunitats de satisfacció sexual i llibertat d'elecció en qüestions reproductives.
4. *Sentits, imaginació i pensament*. Poder utilitzar els sentits, imaginar, pensar i raonar —i fer-ho d'una manera veritablement humana, és a dir, informada i cultivada per una educació adequada, que inclogui (però no es limiti a) la lectura, les matemàtiques i les ciències bàsiques. Poder fer ús de la imaginació i del pensament per experimentar i crear obres i esdeveniments (religiosos, literaris, musicals, etc.) que li vinguin de gust. Poder fer servir la ment de manera protegida per les llibertats d'expressió política, artística i religiosa. Poder gaudir d'experiències plaents i evitar dolors no beneficiosos.
5. *Emocions*. Poder establir vincles amb persones i coses fora de nosaltres mateixos; estimar aquells que ens estimen i cuiden, plorar la seva absència; en general, poder estimar, enyorar, sentir agraïment i ira justificada. Que el desenvolupament emocional no l'espatllin ni la por ni l'ansietat. (Per donar suport a aquesta capacitat cal donar suport a formes d'associació humana que poden ser crucials per al seu desenvolupament).
6. *Raó pràctica*. Poder formar una concepció del bé i reflexionar críticament sobre la planificació de la pròpia vida. (Això implica protegir la llibertat de consciència i la llibertat religiosa.)

7. *Afiliació.* (A) Poder viure amb els altres i cap als altres; reconèixer i mostrar preocupació per altres éssers humans; participar en diverses formes d'interacció social; ser capaç d'imaginar-se en la situació de l'altre. (Protegir aquesta capacitat implica protegir les institucions que permeten i nodreixen aquestes formes d'afiliació, així com la llibertat de reunió i d'expressió política.) (B) Disposar de les bases socials per a l'autoestima i per no ser humiliat; poder ser tractat com un ésser digne, amb un valor igual al dels altres. Això implica disposicions contra la discriminació per motius de raça, sexe, orientació sexual, ètnia, casta, religió o origen nacional.
8. *Altres espècies.* Poder viure amb respecte i preocupació pels animals, les plantes i el món natural.
9. *Joc.* Poder riure, jugar i gaudir d'activitats recreatives.
10. *Control sobre el propi entorn.* (A) *Polític.* Poder participar de manera efectiva en les decisions polítiques que afecten la pròpia vida; disposar del dret a participar políticament, i de la llibertat d'expressió i d'associació. (B) *Material.* Poder posseir béns (tant immobles com mobles) i tenir drets de propietat en igualtat de condicions amb els altres; tenir dret a cercar feina en igualtat de condicions amb els altres; estar protegit contra registres i confiscacions arbitràries. En el treball, poder treballar com a ésser humà, exercint la raó pràctica i establint relacions significatives de reconeixement mutu amb altres treballadors.

—Martha C. Nussbaum, *Crear capacitats*. «Capítol 2, § 34».
Selecció del fragment de Núria Sara Miras Boronat.
Traducció d'Àlex Agustí-Polis.